Ο Γοργοπόταμος και το φαντασιακό της «Ενιαίας και Εθνικής» Αντίστασης

του Βασίλη Γεωργάκη

Λίγες μέρες πριν, στις 24 Νοέμβρη, έλαβε χώρα η εκδήλωση για την επέτειο της ανατίναξης του Γοργοποτάμου στις 25 Νοεμβρίου 1942. Ανάμεσα σε όλους τους άλλους, στην εκδήλωση παραβρέθηκαν και μπόλικα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας, με τον υπουργό Χρήστο Σταϊκούρα να μεταφέρει την «τιμή και αναγνώριση της κυβέρνησης και του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη». Ο Σταϊκούρας, ένας εκπρόσωπος της παράταξης του Σαμαρά, του Γεωργιάδη, του Βορίδη καθώς και του νεόκοπου ακροδεξιού Μπογδάνου, κατά τον οποίο πρέπει επιτέλους να ξεπεράσουμε τα ταμπού μας και να στείλουμε τους πρόσφυγες σε ξερονήσια. Όλοι αυτοί μπορούν να γυροφέρνουν σε τέτοιου τύπου εκδηλώσεις χωρίς να φαίνεται σε κανέναν παράταιρο, αν μη τι άλλο. Αυτό, φυσικά, κάθε άλλο παρά δεδομένο ήταν πριν, όχι και τόσα πολλά, χρόνια.

Η κρατική παρουσία σε μία εκδήλωση τιμής για το αντιστασιακό κίνημα όχι μόνο δεν ήταν δεδομένη, αλλά πριν το 1974 θα ήταν ανήκουστη. Η μόνη αξιοσημείωτη εξαίρεση ήταν αυτή του Γοργοποτάμου για μια σειρά από λόγους. Η ανατίναξη της γέφυρας ήταν μία επιχείρηση η οποία πραγματοποιήθηκε με την συνεργασία ανταρτών τόσο του ΕΛΑΣ όσο και του ΕΔΕΣ, σε μία εποχή όπου η σκληρή σύγκρουση ανάμεσα στις δύο οργανώσεις δεν είχε ακόμη διαφανεί. Υπό αυτό το πρίσμα, η επιχείρηση αυτή θα μπορούσε άνετα να προβληθεί ως μία ακόμη απόδειξη των ικανοτήτων που μπορούσε να επιδείξει ο ελληνικός λαός, όταν επικρατούσε η περίφημη «εθνική ομοψυχία», σχήμα που μετατράπηκε σε κυρίαρχη αφήγηση όσον αφορά τον ελληνο-ιταλικό πόλεμο του 1940-41. Άλλωστε η ανατίναξη της γέφυρας αποτέλεσε και βασικό σημείο στην επιχειρηματολογία του Ναπολέοντος Ζέρβα, στην προσπάθειά του να αναγνωριστεί επίσημα η «Εθνική Αντίσταση» κατά την

περίοδο του Εμφυλίου Πολέμου, όπως και έγινε τελικά τον Απρίλιο του 1949, με την εξαίρεση φυσικά του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, του σημαντικότερου -γενικά- κοινωνικού κινήματος που εμφανίστηκε στην ιστορία του ελληνικού κράτους.

Στα χρόνια της μετεμφυλιακής εθνικοφροσύνης που ακολούθησαν, η Αντίσταση της περιόδου 1941-44 και το αίτημα για την αναγνώρισή της από το κράτος έγιναν βασικό αίτημα της ΕΔΑ και του κόσμου της Αριστεράς ευρύτερα, με τον Εμφύλιο να παραμερίζεται. **[1]** Στην ίδια κατεύθυνση, αν και με τελείως διαφορετικές αφετηρίες και στοχεύσεις, άρχισε να κινείται κι ένα σημαντικό τμήμα του χώρου του Κέντρου, ιδιαίτερα μετά τις εκλογές της «Βίας και Νοθείας» του 1961. Η Ένωση Κέντρου αρχίζει να προβάλει στον δημόσιο λόγο το δίπολο Δεξιά/Αντιδεξιά και σε αυτή την προσπάθεια, η περίοδος της Κατοχής εμφανίζεται στην ρητορική της, με έκδηλη την πρόθεση να απενοχοποιηθεί η ΕΑΜική αντίσταση· αυτό δεν σήμαινε φυσικά πως είχε απεμπολήσει τον αντικομμουνιστικό χαρακτήρα, όπως είχε διαμορφωθεί από τον Γεώργιο Παπανδρέου. **[2]**

Στα πλαίσια αυτής της στροφής, στις 29 Νοεμβρίου του 1964 η κυβέρνηση του Γεωργίου Παπανδρέου αποφάσισε να διοργανώσει επίσημη τελετή για να τιμήσει την ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου. Αυτή ήταν η πρώτη φορά που κυβέρνηση προέβαινε σε τέτοια ενέργεια – έως τότε στην τελετή παρίσταντο άνθρωποι της Αντίστασης χωρίς κάποια κυβερνητική παρουσία. Η απόφαση αυτή της κυβέρνησης έδωσε στον εορτασμό χαρακτήρα αναγνώρισης της Αντίστασης, με αποτέλεσμα την συρροή χιλιάδων ανθρώπων στον χώρο, οι οποίοι μετακινήθηκαν οργανωμένα κυρίως από την Αθήνα.

> *Η δυσκολία πρόσβασης, η άρνηση των αρχών να επιτρέψουν την κατάθεση στεφάνων από τις αντιστασιακές οργανώσεις και κυρίως η παρουσία χωροφυλάκων και γνωστών διωκτών των αριστερών, όπως ο «κομμουνιστοφάγος» βουλευτής Καλαντζής, προκάλεσαν φοβερή ένταση.*

Ο εορτασμός μετατράπηκε σε τραγωδία, όταν μία νάρκη εξερράγη σκορπίζοντας τον θάνατο: ο απολογισμός ήταν 13 νεκροί (ανάμεσα τους κι ένα δωδεκάχρονο κορίτσι) και πάνω από 45 τραυματίες.

Το πώς βρέθηκε εκεί η νάρκη παραμένει ασαφές· η επίσημη εκδοχή έκανε λόγο για ξεχασμένη νάρκη από την εποχή του Εμφυλίου, ενώ από την πλευρά της ΕΔΑ γινόταν λόγος για πρόσφατη τοποθέτηση της νάρκης ώστε να προκληθεί μακελειό. Οι θυελλώδεις συζητήσεις που ακολούθησαν στο Κοινοβούλιο αποκάλυψαν και τα όρια της φιλελευθεροποίησης του μετεμφυλιακού καθεστώτος. Ο Γ. Παπανδρέου κατηγόρησε την ΕΔΑ για τον συνωστισμό, ενώ δεν έχασε την ευκαιρία να εξαπολύσει μύδρους κατά του ΕΑΜ. Την ίδια στιγμή η ΕΡΕ, από την πλευρά της, κατηγόρησε την κυβέρνηση πως άφησε τους συγκεντρωμένους να «περιυβρίζουν» το στράτευμα, αγνοώντας πλήρως τα θύματα της έκρηξης. Για λογαριασμό της Αριστεράς απάντησε ο Ηλίας Ηλιού, υπομένοντας τις συνεχείς διακοπές και ύβρεις των βουλευτών της ΕΡΕ. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός πως τελικά διώξεις ασκήθηκαν μονάχα σε μερικούς βετεράνους ΕΛΑΣίτες για διατάραξη της δημοσίας τάξεως.. **[3]**

ΑΘΗΝΑΪΚΗ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ, 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1964

Αἱ τελευταῖαι πληροφορίαι (παρὰ τὴν σιγὴν τῶν ἁρμοδίων) φέρουν ὅτι:

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΥΠΗΡΞΕ Η ΝΑΡΚΗ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕ ΤΗΝ ΠΟΛΥΝΕΚΡΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟ

Εἶχε τοποθετηθῆ προσφάτως

ΑΘΗΝΑΪΚΗ 7-12-64

14 ΝΕΚΡΟΙ

51 ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ

ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ

Πρωτοσέλιδο από το 1964 που αναφέρεται σε αμερικανική εμπλοκή στον Γοργοπόταμο. Έως σήμερα παραμένει ασαφής η προέλευση της νάρκης που σκόρπισε τον θάνατο.

Παρά την τραγωδία που σημάδεψε την πρώτη αυτή κυβερνητική πρωτοβουλία, η αλλαγή πλεύσης εντός της Ένωσης Κέντρου ήταν σαφής. Μία νέα αντιμετώπιση της Αντίστασης είχε αρχίσει να εμφανίζεται και να εκφράζεται από ανθρώπους οι οποίοι συσπειρώθηκαν γύρω από τον Ανδρέα Παπανδρέου, τον οποίο ακολούθησαν το 1974 στο ΠΑΣΟΚ. Αν και οι εκτιμήσεις του Αν. Παπανδρέου σχετικά με τα γεγονότα της Κατοχής δεν διέφεραν ριζικά από αυτές του πατέρα του, αυτό που άλλαξε ήταν η συνειδητή προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ να συνδεθεί με το ΕΑΜ, τονίζοντας φυσικά συγκεκριμένες πτυχές του πολιτικού του προγράμματος. **[4]** Εν τέλει, το 1981 το ΠΑΣΟΚ ανήλθε στην εξουσία και το επόμενο έτος ψηφίστηκε η αναγνώριση της «Εθνικής Αντίστασης», με την προσθήκη του ΕΑΜ και των υπόλοιπων οργανώσεων αυτού (ΕΛΑΣ, ΕΛΑΝ, ΕΠΟΝ κλπ). Ευφυώς, το

ΠΑΣΟΚ επέλεξε ως μέρα μνήμης της «Εθνικής Αντίστασης» την 25η Νοεμβρίου, επέτειο της ανατίναξης της γέφυρας του Γοργοποτάμου. Όπως προαναφέραμε, η συγκεκριμένη επιχείρηση πληρούσε όλα τα κριτήρια για να ταιριάξει στο χλιαρό αφήγημα που ετοίμαζε το ΠΑΣΟΚ, στο οποίο θα προβάλλονταν κατά κύριο λόγο ο εθνικός και αντιφασιστικός χαρακτήρας της Αντίστασης και σε καμία περίπτωση τα κοινωνικά και ταξικά χαρακτηριστικά του ΕΑΜικού κινήματος.

Λίγα χρόνια μετά, το νέα αφήγημα που χτίζεται σταδιακά -και αναλόγως με τις πολιτικές περιστάσεις- μετουσιώθηκε στον εορτασμό της επετείου του 1986. Εν μέσω ραγδαίας πόλωσης, με την ανάληψη της ηγεσίας της Νέας Δημοκρατίας από τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, με εμπρηστικά συνθήματα, όπως το «Σήμερα πεθαίνει ο σκύλος των Ες – Ες», και τα πρωτοσέλιδα της «Αυριανής» να κυριαρχούν στον δημόσιο λόγο, ο Ανδρέας Παπανδρέου μεταβαίνει αυτοπροσώπως στον Γοργοπόταμο, για να μιλήσει σε μία λαοθάλασσα που ανεμίζει πλαστικές ελληνικές σημαίες, ενώ παντού το σύνθημα «Ζήτω η Ενιαία Εθνική Αντίσταση» κυριαρχεί. Έχοντας καταφέρει να προσελκύσει στο ΠΑΣΟΚ βετεράνους της Αντίστασης όπως ο Μάρκος Βαφειάδης αλλά και αμφιλεγόμενες φιγούρες όπως ο Ευάγγελος Γιαννόπουλος (του οποίου η συμμετοχή στην Αντίσταση και τον ΕΛΑΣ παραμένει σε

μεγάλο βαθμό μυστήριο), ο Αν. Παπανδρέου καταφέρνει να αξιοποιήσει την Αντίσταση και να την μετατρέψει σε ένα νερόβραστο αφήγημα, πλήρως ενσωματωμένο στον λαϊκίστικο, τριτοκοσμικό σοσιαλισμό που λάνσαρε ακόμα εκείνη την εποχή.

> *Η Αντίσταση, η απόληξη του κοινωνικού μετασχηματισμού και των αγώνων που τον συνόδευαν, αγώνων που είχαν εμφανιστεί και ενταθεί ήδη κατά τον Μεσοπόλεμο, μετατράπηκε σε μία σούπα εθνικοπατριωτικού αγώνα με μία δόση αιτημάτων για εκδημοκρατισμό της πολιτικής ζωής.*

Το αφήγημα αυτό αποδείχτηκε εξαιρετικά ανθεκτικό στο χρόνο και απέδωσε καρπούς και στον χώρο της βιβλιογραφικής παραγωγής, με τον «Αρχηγό των Ατάκτων» του Χαριτόπουλου να καταλαμβάνει περίοπτη θέση, σε μία προσπάθεια να αποσυνδεθεί μερικώς –αν όχι πλήρως– το ΕΑΜ από το Κομμουνιστικό Κόμμα και το πρόγραμμά του.

Η περίπτωση του Γοργοπόταμου είναι ενδεικτική και χαρακτηριστική όλων αυτών των τελετών που επιχειρούν να μεταφράσουν και να πραγματώσουν στον δημόσιο χώρο ένα συγκεκριμένο αφήγημα: συνήθως το μόνο που καταφέρνουν είναι να εξυπηρετήσουν την υπάρχουσα κατάσταση, μεταφράζοντας γεγονότα του παρελθόντας σε αφηγήσεις βολικές για το υπάρχον status quo, όπως και είναι το αφήγημα της "Εθνικής" Αντίστασης. Γιατί είναι αδύνατον να μεταφράσεις σε μία δημόσια τελετή το εύρος του μετασχηματισμού που βίωσε η ελληνική κοινωνία στα πλαίσια του αντιστασιακού κινήματος. Η εμμονή –δικαιολογημένη σε μεγάλο βαθμό– της Αριστεράς να κερδίσει χώρο στη δημόσια σφαίρα μέσω της αναγνώρισης της Αντίστασης και η πολιτική επένδυση σε τέτοιες επετείους, τελικά λειτούργησε υπέρ του αστικοδημοκρατικού καθεστώτος, το οποίο μπόρεσε να εντάξει στο κρατικό αφήγημα και την έννοια της «Ενιαίας Εθνικής Αντίστασης», με όλες τις δυσκολίες και αντιφάσεις που αυτή η διαδικασία εμπεριείχε. Μέχρι φυσικά να ξεπεράσουμε τα ταμπού μας, όπως δηλώνει και ο Κωνσταντίνος Μπογδάνος, και αγκαλιάσουμε και πάλι το παλιό καλό αφήγημα της Εθνικοφροσύνης

– ενδεχόμενο όχι και τόσο απίθανο.

Παραπομπές

1. “Εισαγωγή” στο Ρίκη Βαν Μπουσχότεν, Τασούλα Βερβενιώτη, Ευτυχία Βουτηρά, Βασίλης Δαλκαβούκης, Κωνσταντίνα Μπάδα, (επίμ.), *Μνήμες και λήθη του ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου*, Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2008, σ. 19
2. Ελένη Πασχαλούδη, “Η χρήση του παρελθόντος στον πολιτικό λόγο: τα γεγονότα της δεκαετίας του 1940 στον πολιτικό λόγο των κομμάτων του Κέντρου (1950-1964), στο Ρίκη Βαν Μπουσχότεν, Τασούλα Βερβενιώτη, Ευτυχία Βουτηρά, Βασίλης Δαλκαβούκης, Κωνσταντίνα Μπάδα, (επίμ.), *Μνήμες και λήθη του ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου*, Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2008, σ.σ. 287-290
3. Αναλυτική περιγραφή για τα γεγονότα της 29ης Νοεμβρίου αλλά και τα επακόλουθα βλ. Σπύρου Λιναρδάτου, *Από τον Εμφύλιο στη Χούντα*, Τόμος Ε’, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1988, σ.σ. 112-120. Σημαντική είναι και η μαρτυρία του Μιχάλη Παπακωνσταντίνου, υφυπουργού Εθνικής Άμυνας και εκπροσώπου της κυβέρνησης στον Γοργοπόταμο εκείνη την ημέρα. Ο Παπακωνσταντίνου είναι χαρακτηριστική περίπτωση ανθρώπου του Γ. Παπανδρέου, ο οποίος διατηρούσε πάρα πολλές επιφυλάξεις έναντι των προθέσεων της ΕΔΑ, ενώ καταφέρεται με έντονο τρόπο εναντίον του πλήθους που είχε συγκεντρωθεί στον Γοργοπόταμο, Μιχάλης Παπακωνσταντίνου, *Η Ταραγμένη Εξαετία (1961-1967)*, Τόμος 1, Εκδόσεις Προσκήνιο, Αθήνα 1997, σ.σ. 235-241
4. Λαμπρινή Ρόρη, “Από το “δοσίλογο” Μητσοτάκη στην “νέα Βάρκιζα του ’89”: η μνήμη της δεκαετίας του ’40 στον πολιτικό λόγο του ΠΑΣΟΚ,
5. στο Ρίκη Βαν Μπουσχότεν, Τασούλα Βερβενιώτη, Ευτυχία Βουτηρά, Βασίλης Δαλκαβούκης, Κωνσταντίνα Μπάδα, (επίμ.), *Μνήμες και λήθη του ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου*, Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2008, σ.σ. 296-297

Τελεσίγραφα Αντίστασης: προς υπεράσπιση των καταλήψεων

του Μηνά Μπλάνα

Οι καταλήψεις κτηρίων βρίσκονταν πάντοτε στο στόχαστρο της εξουσίας. Είτε μιλάμε για καταλήψεις που δημιουργούνταν από -και για- καθαρά ιδεολογικούς σκοπούς είτε από την ίδια την ανάγκη για στέγαση. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, από την προεκλογική της κιόλας καμπάνια, προχώρησε σε δεσμεύσεις για την εφαρμογή του δόγματος «Νόμος και Τάξη» κατά τη διακυβέρνηση της. Καθώς, όπως έλεγαν ως αντιπολίτευση -κι ακόμα το λένε, ο ΣΥΡΙΖΑ, των παραπάνω από 10 εκκενώσεων καταλήψεων, μεταξύ αυτών και οι 3 στεγαστικές καταλήψεις στην Θεσσαλονίκη (Ορφανοτροφείο, Λεωφόρου Νίκης και Hurriya), έδειχνε ανοχή στους «μπαχαλάκηδες».

Η δημιουργία του εσωτερικού εχρθού

Κάπως έτσι και παρά το γεγονός ότι οι διώξεις κατά αναρχικών και οι εκκενώσεις κοινωνικών χώρων συνεχίζονταν αμείωτα επί ΣΥΡΙΖΑ, η ΝΔ με τη βοήθεια των ΜΜΕ αποτύπωσε την εικόνα ενός σκηνικού χάους γύρω από τις καταλήψεις, τα πανεπιστήμια και συγκεκριμένες περιοχές και την πρόσφερε στο πιάτο ζούνε μακριά από τα Εξάρχεια ή δεν έχουν επαφή με τις κατά τόπους καταλήψεις και τις δράσεις τους. Κατόρθωσαν να κατασκευάσουν και να προωθήσουν την εικόνα του «παράνομου», συσχετίζοντάς τη με ολόκληρες περιοχές και κτήρια, τα οποία λειτουργούν εκτός της κρατικής επιβολής.

Κατ’ αυτόν τον τρόπο και με τρομολαγνικά «ρεπορτάζ», τα οποία παρουσιάζουν μία δήθεν έκρηξη της ανομίας στο κέντρο της Αθήνας, νομιμοποίησαν -ας κρατήσουμε και μια επιφύλαξη σε αυτό- την κρατική καταστολή στα μάτια του κόσμου. Για να

περάσουμε σε αυτό το στάδιο, χρειάστηκε πρώτα να δημιουργηθεί ένας εσωτερικός εχθρός. Κι αυτός βρέθηκε τόσο στους «μπαχαλάκηδες», όπως τους ονομάζουν, αναρχικούς/αντιεξουσιαστές, όσο και στους πρόσφυγες/μετανάστες. Με διαφορετικές αιχμές αλλά για τον ίδιο ακριβώς λόγο. Για την εφαρμογή του Ποινικού Δίκαιου του Εχθρού και της κατάστασης εξαίρεσης πάνω στα εγχειρήματα και τα σώματά τους. Για την άσκηση της κατασταλτικής κρατικής πολιτικής (ωμή βία, τραμπουκισμοί από δυνάμεις ασφαλείας, απαγωγές, έφοδοι σε σπίτια χωρίς εντάλματα, κατηγορητήρια χωρίς καμία υπόσταση κι άλλα πολλά) από την μία και για τον αποκλεισμό, την φυλάκιση και τον θάνατο ανθρώπων από την άλλη.

Η έννοια του εσωτερικού εχθρού σημαίνει ένα άτομο, μία ομαδοποίηση η οποία απειλεί με την δράση του την κοινωνική ειρήνη και συνοχή και γι' αυτό πρέπει να αντιμετωπιστεί ως εχθρός με ειδικούς Νόμους γι' αυτόν. Εύλογα μπορεί να αναρωτηθεί ο καθένας, αν όλα αυτά αφορούν μονάχα κάποιους «άτακτους» ή μπορούν να εφαρμοστούν στο σύνολο της κοινωνίας, σε περίπτωση διαμαρτυρίας για το οποιοδήποτε ζήτημα. Και η απάντηση σαφώς γέρνει προς τη δεύτερη επιλογή.

> *Αν δεν πείθεστε, ρωτήστε κατοίκους από τις Σκουριές στην Χαλκιδική να σας πούνε την γνώμη τους για το πώς ένα χωριό βρέθηκε στο εδώλιο για την αντίσταση του στην εξόρυξη χρυσού.*

Από την άλλη, θα μπορούσε κάποιος σκεπτόμενος άνθρωπος να αναρωτηθεί πως ορίζεται και η κοινωνική ειρήνη και συνοχή. Και σ' αυτό θα ανακάλυπτε πολλά παραθυράκια. Ας πούμε, ποιος ακριβώς απειλεί και ποιος ακριβώς ασκεί βία καθημερινά; Μήπως είναι η αντίσταση που ποινικοποιείται; Οι ερωτήσεις αυτές είναι κυρίως ρητορικές. (Για περισσότερα, βλ. το κείμενο του Σπύρου Τζουανόπουλου *Ποινικό Δίκαιο του Εχθρού).*

Αυτά τα ζητήματα που έχει ανάγει ως πρωτίστης σημασίας η Ν.Δ., πρόκειται να αποτελέσουν και τον πονοκέφαλο της κυβέρνησης - πέρα από τα όποια οικονομικά – αντεργατικά μέτρα που θα

πλήξουν το σύνολο της κοινωνίας και τις κατώτερες τάξεις. Η ακραία καταστολή με την κατάργηση του ασύλου, την αστυνομική κατοχή, ασυδοσία και τυφλή βία και η ποινικοποίηση της ίδιας της ύπαρξης με τη δημιουργία νέων φυλακών για μετανάστες/πρόσφυγες. Κι αν από την μία μεριά έχουμε μία κοινωνία της αντίστασης και της αλληλεγγύης να βγαίνει μπροστά, από την άλλη, δυστυχώς, έχουμε το κατά βάση συντηρητικό κομμάτι των τοπικών κοινωνιών που αντιδρά σε κάθε κίνηση μετακίνησης μεταναστών στην περιοχή τους. Στο τελευταίο συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό τα ΜΜΕ, καλλιεργώντας αυτό το κλίμα ξενοφοβίας και ρατσισμού με το να παρουσιάζουν τους ανθρώπους ως εισβολείς. Έτσι οι πρόσφυγες/μετανάστες βρίσκονται μετέωροι να πληρώνουν το πιο ακριβό τίμημα, αφού τους κλείνουν φυλακή μόνο και μόνο επειδή υπάρχουν.

Η χρησιμότητα των κτηρίων

Παράλληλα, αρκεί μονάχα να είναι κατειλημμένο ένα κτήριο για να εκκενωθεί. Δεν έχει σημασία αν το κτήριο αποκτήσει χρησιμότητα στο μέλλον από το κράτος, δικαιολογία που πάντα χρειαζόταν για να νομιμοποιήσει κοινωνικά την οποιαδήποτε

εκκένωση. Προτιμούν να είναι άδειο, έρημο, χωρίς να ικανοποιεί καμία κοινωνική ανάγκη, χτίζοντας και μπαζώνοντας τις εισόδους του, παρά να είναι ένα κτήριο γεμάτο δημιουργία, ζωή και ανησυχία για το αύριο όλων μας.

Αυτό που ξέρουν, άλλωστε, οι κρατούντες είναι πως τα -κατά τα άλλα- έγκριτα δημοσιογραφικά συνεργεία θα μιλήσουν για επιτυχημένες επιχειρήσεις της Αστυνομίας, για σπείρες τρομοκρατών σε υπόγεια πανεπιστημίων με μπουκάλια βότκας και για «άθλιες» συνθήκες διαβίωσης στις καταλήψεις προσφύγων. Αυτά αρκούν για να δικαιολογήσουν πλέον τα πάντα. Το ξυλοφόρτωμα σε ανθρώπους από ΜΑΤ και το μοίρασμα του μισού Ποινικού Κώδικα ως κατηγορητηρίου. Τρομοκράτης σου λένε! Την ίδια στιγμή που στη θέση τους θα μπορούσε να ήταν ο καθένας και η καθεμία, που απλά αποφάσισε να βγει ένα βράδυ στα Εξάρχεια. Στα ίδια Εξάρχεια, το λεγόμενο «άβατο» όπως το έχουν βαφτίσει τα ΜΜΕ, που φοβάσαι να κυκλοφορήσεις πλέον λόγω της αστυνομοκρατίας και των ναρκομαφιών που βρίσκονται μόνιμα στην πλατεία. Πώς είναι δυνατόν να γίνεται εμπόριο ναρκωτικών μέρα-νύχτα, ενώ η αστυνομία βρίσκεται σε κάθε γωνία; Ρωτήστε τους δημοσιογράφους και το κράτος. Εντολές εκτελούνε άλλωστε.

Τι είναι εν τέλει οι καταλήψεις;

Είναι γιάφκες; Απειλούν τους γείτονες; Είναι κέντρα ανομίας;

Ένα κτήριο που τελεί υπό κατάληψη από κάποια ομάδα στεγάζει τις ίδιες τις ιδέες και ανάγκες της. Μπορεί να καλύπτει την ανάγκη για στέγαση, όπως γίνεται σε πολλές περιπτώσεις ανά την Ελλάδα και στο εξωτερικό. Συγκεκριμένα σε χώρες όπου καταγράφεται αρκετά μεγάλο στεγαστικό ζήτημα όπως είναι η Βενεζουέλα για παράδειγμα, αρκετοί πολίτες αντιμετωπίζοντας την στεγαστική κρίση έχουν κάνει κατάληψη σε άδειες πολυκατοικίες ζώντας ως κοινότητες εκεί μέσα. Δηλαδή οι ίδιοι οι κάτοικοι καταφεύγουν σε αυτή τη λύση, όπως και στην Ιταλία, ως μία λύση στις εξώσεις, στα υψηλά ενοίκια λόγω του Airbnb και του λεγόμενου εξευγενισμού των περιοχών.

Μία κατάληψη σημαίνει την άρνηση της ιδιοκτησίας. Δημιουργεί το αίσθημα της κοινοκτημοσύνης. Η λογική πίσω από την δημιουργία της είναι το απλό: γιατί ένα κτήριο να μένει αχρησιμοποίητο, ενώ μπορούμε να του δώσουμε ζωή κι έναν άλλο χαρακτήρα και νόημα;

Στις περισσότερες καταλήψεις πάντως η δράση είναι δημόσια, με την έννοια πως ό,τι συμβαίνει στον χώρο είναι ανοιχτό προς όλους/ες. Ανακοινωμένες βραδιές οικονομικής ενίσχυσης για την δράση εγχειρημάτων και πολιτικών συλλογικοτήτων, πολιτικές εκδηλώσεις, προβολές ταινιών, συναυλίες, μαθήματα κι άλλα δημιουργικά εγχειρήματα που ξεπηδάνε μέσα από την θέληση για ζωή πέρα από τα δεσμά του κράτους και του καπιταλισμού. Είναι αυτοδιαχειριζόμενες, δηλαδή υπάρχει μία συνέλευση με αμεσοδημοκρατικά χαρακτηριστικά που αποφασίζει για την λειτουργία τους. Άλλοτε ανοιχτή, άλλοτε πιο κλειστή, πάντοτε πέρα από ρατσιστικές και σεξιστικές λογικές. Με τα καλά και με τα στραβά τους, αποτελούν αυτό που λέμε έναν χώρο όπου οι άνθρωποι αυτοοργανώνονται και συμμετέχουν, δημιουργώντας την αίσθηση της κοινότητας και της αλληλοβοήθειας.

Κι αυτό είναι που δεν θέλει το Κράτος. Να σκέφτεται ο κάθε πολίτης ότι μπορεί να το αμφισβητήσει, να ζήσει χωρίς αυτό και το καπιταλιστικό σύστημα, να δημιουργήσει μία εναλλακτική ως προς αυτά. Γι΄ αυτό απειλούν με εκκενώσεις και όχι για κάποια δήθεν νομιμότητα. Τα κτήρια, όμως, παρ’ ότι σημαντικά δεν σταματάνε να είναι σημεία αναφοράς για τις ιδέες. Κι αυτές οι ιδέες δύσκολα καταστέλλονται και εκκενώνονται από τα μυαλά των ανθρώπων όσο υπάρχει καταπίεση, εκμετάλλευση και ο εξευτελισμός της ίδιας της ζωής από το Κράτος και το οικονομικό σύστημα που υπηρετεί πιστά.

Ακολουθεί το κείμενο από την κατάληψη Rosa Nera στα Χανιά που δόθηκε ως απάντηση στο τελεσίγραφο του Υπουργείου:

Ανακοίνωση από κτήριο που τελεί υπό κατάληψη

Καλούνται όσοι εκμεταλλεύονται εργασία να αυξήσουν τους μισθούς κατά 200%, μειώνοντας αναλόγως τα ωράρια ή να προχωρήσουν στη συλλογική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής που κατέχουν κλέβοντας τον ανθρώπινο μόχθο.

Καλούνται επίσης να παραιτηθούν άμεσα από κάθε πολιτική ιδιότητα όσοι παρανόμως παραβιάζουν τις διεθνείς συνθήκες προστασίας των προσφύγων δολοφονώντας τους, φυλακίζοντας και απαγάγοντας ακόμα και παιδιά για να τα κλείσουν σε απάνθρωπα κλειστά κέντρα κράτησης χωρίς πρόσβαση στην υγεία και την παιδεία.

Καλούνται όσοι απελαύνουν πρόσφυγες να εγκαταλείψουν τη χώρα και να παραδώσουν τις αρμοδιότητες για την προστασία των προσφυγικών ζωών στα διεθνή κινήματα αλληλεγγύης.

Η προθεσμία για την υλοποίηση των εντολών είναι 15 ημέρες από την δημοσίευση της παρούσης στον τύπο. Αλλιώς δεν θα τα πάμε καλά… γλυκά το λέμε.

Ραντεβού στους δρόμους.

Συνέλευση Αλληλεγγύης σε Καταλήψεις και Πρόσφυγες